

Historia szczepień w Polsce

Rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w realizacji Programu Szczepień Ochronnych

---

Izabela Kucharska
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

Warszawa, 27 czerwca 2019 r.

---

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

VACCINATION

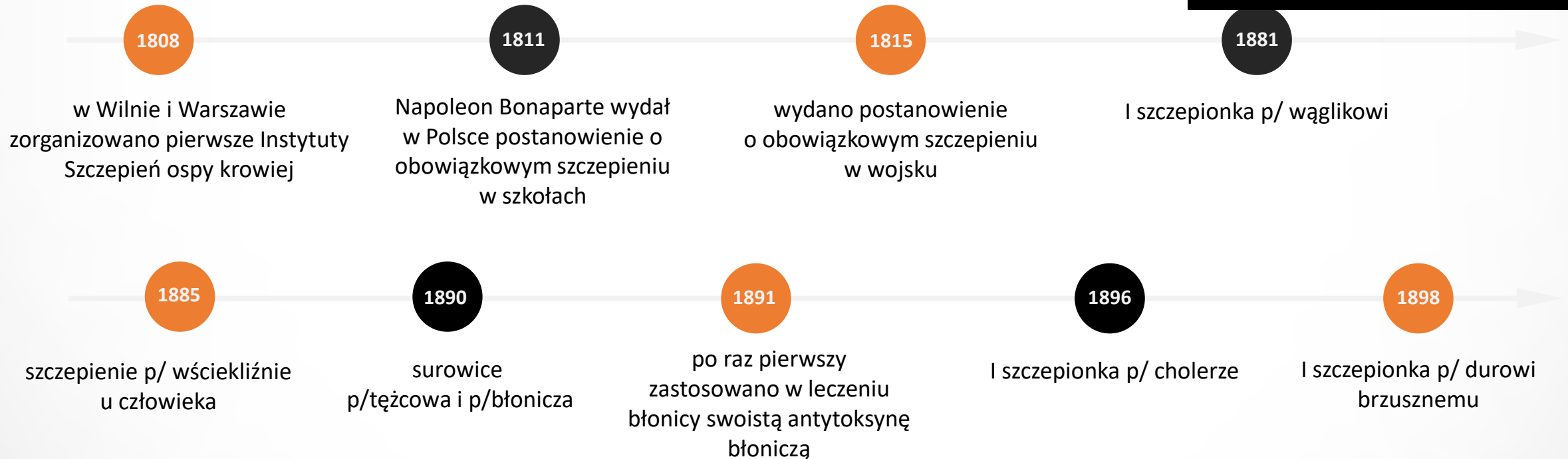
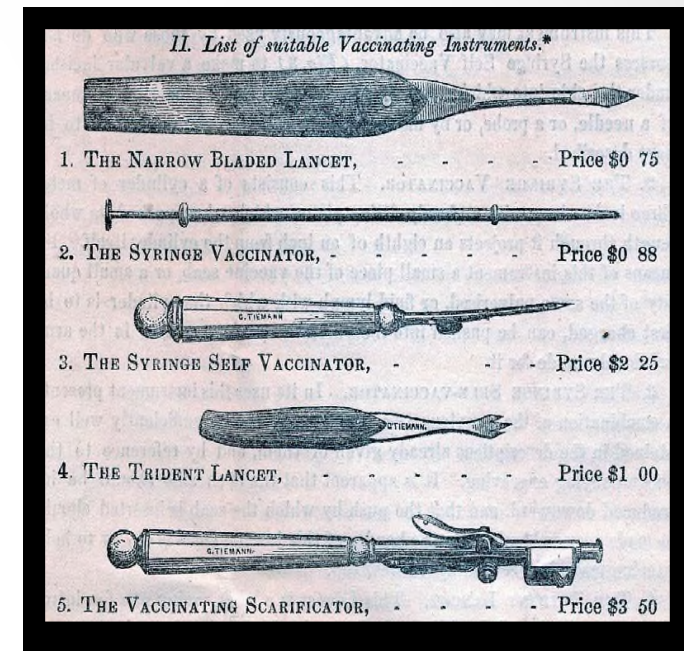
Oil on canvas, 1818
The National Gallery, London

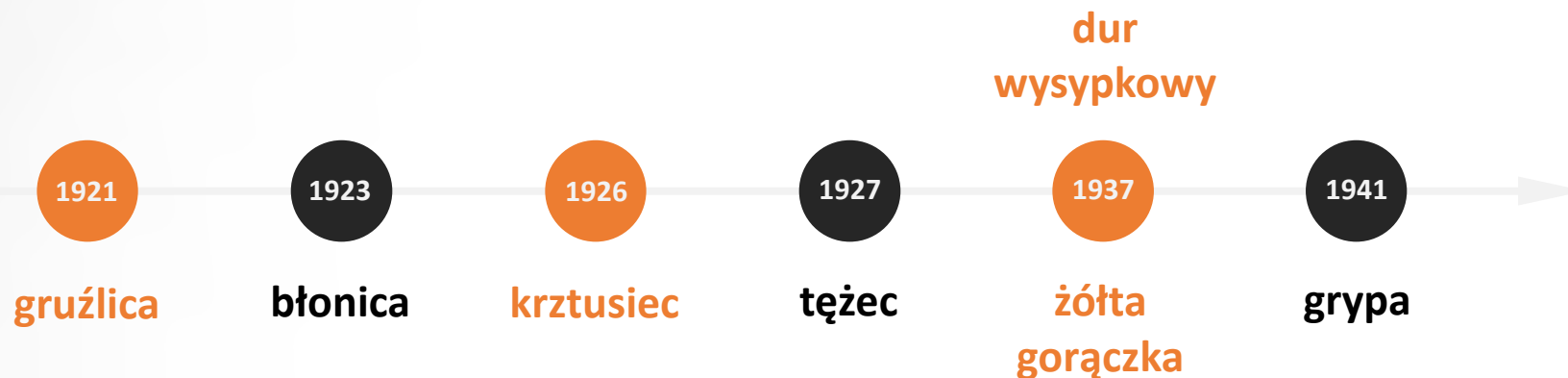
Nazwa **wakcynologia** pochodzi od łacińskiego słowa *vaccinus*, oznaczającego „krowi”, mającego związek z pierwszą szczepionką, stworzoną przez angielskiego lekarza **Edwarda Jennera**.

W Polsce, w latach 1801-1802, technikę skaryfikacji zastosowali polscy specjaliści: **Hiacynt Dziarkowski**, **Wojciech Jerzy Boduszyński** oraz **Franciszek Neuhauser**

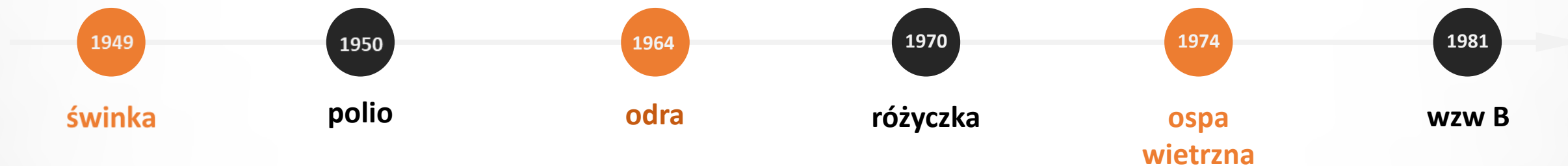
Koniec XIX w. to czas intensywnego rozwoju wiedzy o szczepionkach w Polsce

Początek XX w. to uzyskanie szczepionek przeciwko:

Po II wojnie światowej opracowano kolejne szczepionki w tym przeciwko:

W 1963 r. ukazała się nowa ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych, która zastąpiła tę z 1935 r. uszczegółowiona w rozporządzeniach Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 1975 r. i 1998 r.

Historia szczepień ochronnych

- **1902-1914** – szósta epidemia cholery i epidemia duru brzusznego
- **Lipiec 1919 r. dekret o przymusowym szczepieniu p/ospie prawdziwej**
- W **1921 r.** ogłoszono rozporządzenie Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarjatu do Walki z Epidemiami (NNK) o przymusowym szczepieniu p/cholery i durowi brzuszemu
- W **1922 r.** rozporządzenie „w przedmiocie zwalczania wścieklizny u ludzi i zwierząt”
- W **1925 r.** w PZH podjęto produkcję doustnej szczepionki BCG, którą **do 1939 r.** zaszczepiono około 70 tys. noworodków
- W **1928 r.** zalecenie szczepień przeciwko dwóm groźnym chorobom zakaźnym – płonicy i błonicy
- W **1936 r. wprowadzono obowiązkowe szczepienia p/błonicy dzieci od 1 do 10 r.ż. włącznie**
- W **1946 r. rozpoczęto masowe akcje szczepień p/gruźlicy**
- W **1947 r.** ogłoszono obowiązek szczepienia p/durowi brzuszemu
- W **1951 r.** uregulowano obowiązek szczepienia p/ospie prawdziwej
- W **1959 r. wprowadzono obowiązek szczepienia p/gruźlicy**

Odo Bujwid Wścieklizna

Hilary Koprowski POLIO

Rudolf Weigl Dur plamisty

W 1970 r. utworzono kalendarz szczepień ochronnych

Program Szczepień Ochronnych

*Załącznik do Komunikatu Głównego
Inspektora Sanitarnego*

- I. * **Szczepienia obowiązkowe – kalendarz szczepień**
  - A. Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku
  - B. Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie
- II. * **Szczepienia zalecane – niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia**
- III. **Informacje uzupełniające**

DZIENNIK URZĘDOWY

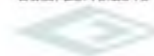
MINISTRA ZDROWIA

Warszawa, dnia 25 października 2018 r.

Poz. 104

Elektronicznie podpisany przez:
Marcin Ciężki
Data: 25.10.2018 13:57:51

KOMUNIKAT GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO

z dnia 25 października 2018 r.

w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2019

Na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r. poz. 151 i 1669) ogłasza się Program Szczepień Ochronnych na rok 2019, który stanowi załącznik do niniejszego komunikatu.

Główny Inspektor Sanitarny

Jarosław Pinkas

Rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w realizacji Programu Szczepień Ochronnych

- Praca nad kształtem PSO luty-wrzesień
- Zapotrzebowanie na szczepionki. Przesłanki
- Przekazanie zapotrzebowania wraz z harmonogramem dostaw, do 30.06.
- **Nadzór nad dystrybucją szczepionek**
- **Nadzór nad wyszczepialnością**
- Bieżące korekty dystrybucji i harmonogramu_ESNDS
- Nadzór nad punktami szczepień

Nadzór nad dystrybucją szczepionek

Minister
Zdrowia

Główny Inspektor Sanitarny

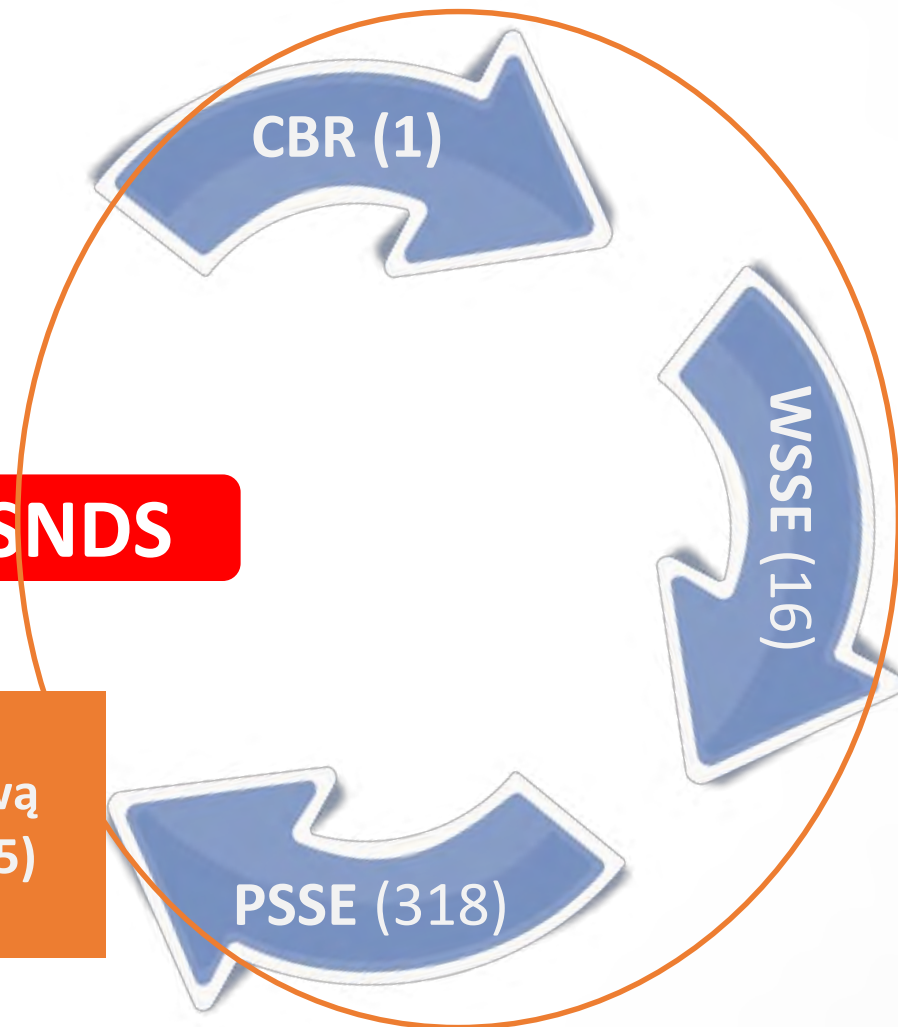
ESNDS

Podmiot leczniczy z umową
NFZ na szczepienia (10 365)

CBR (1)

WSSE (16)

PSSE (318)

Niechęć do szczepień?

Dodatek nadzwyczajny do Przewodnika Zdrowia.

O krzyczącej niedorzeczności

I

strasznej szkodliwości szczepienia ospy.

Napisał

X. WINCENTY PIXA

spowiednik kościoła Najśw. P. Maryi w Krakowie.

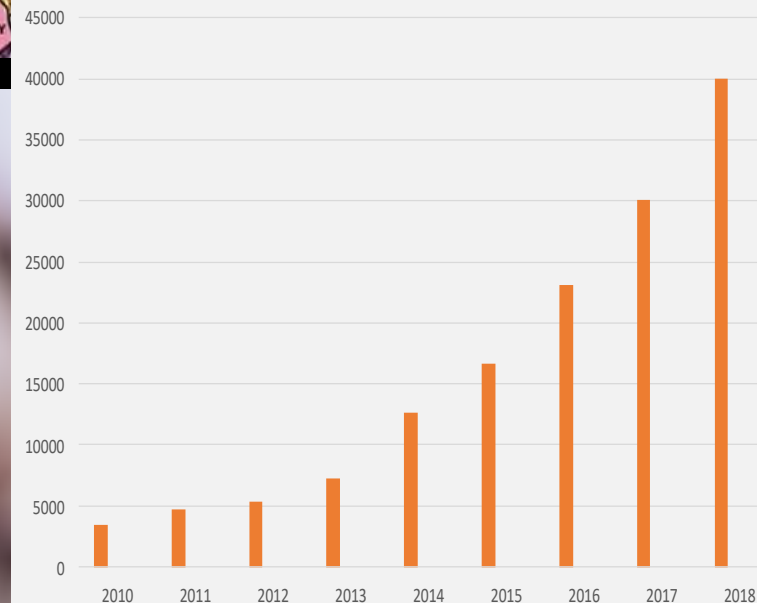
„Kto walczy przeciwko szczepieniu ospy, ten wywładca wielką przysługę ojczyźnie i ludkości”.
Dr. med. Mayntzen.

BERLIN 1904.

Nakładem Wydawnictwa „Przewodnika Zdrowia”.
(Czarnowski, Berlin, Karlstr.: 32.)

ODMOWY SZCZEPIEŃ W POLSCE

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Kalendarz szczepień w 2019 r.
Календар вакцинації у 2019 році

Miesiąc życia / Місяць життя Rok / год

Szczepionka / вакцина	24 h	2	3	4	5	6	7	13	14	16	18	6	10	14	19
Gruźlica / туберкульоз	/														
WZW typu B / гепатит В	/	/	/	/	/	/	/								
Włonięcy / дифтерія	/	/	/	/	/	/	/								
Tępscowa / Tetosowa / правеця	/	/	/	/	/	/	/								
Krzyszczawki / кашлюк	/	/	/	/	/	/	/								
Polioomyelit / поліомієліт	/	/	/	/	/	/	/								
Zakażeń Hib / Hib-інфекції	/	/	/	/	/	/	/								
Odrze / kory								/	/	/	/	/	/	/	/
Świniec / паротит								/	/	/	/	/	/	/	/
Różyczka / краснуха								/	/	/	/	/	/	/	/
Pneumokok / пневмококі	/	/	/	/	/	/	/								

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W GDAŃSKU
TEL. 58 776 32 00, 58 344 73 00 www.wsse.gda.pl, poczta@wsse.gda.pl

Dziękuję za uwagę!

Izabela Kucharska
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

Warszawa, 27 czerwca 2019 r.

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

